

e-Informační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za duben 2009

e-Bulletin je vydáván v rámci projektu

NAPSI spolu!

Projekt „Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu soc. inkluze v ČR“ (Project No VS/2008/0571) je realizován v rámci evropské výzvy Komunitárního programu PROGRESS 2007-2013.

Partneři projektu:

SOCIOKLUB

Projekt je realizován za podpory
Evropské unie.

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor.
Evropská komise nenesे odpovědnost
za použití těchto informací.

Jsou protikrizová opatření účinná?

Ekonomická krize je realitou druhým rokem a vlády všech států, které postihuje, se snaží o zavedení účinných protikrizových opatření. Některé preferují přesuny financí, jiné zavádějí podpůrnou legislativu, zvyšují míru sociální ochrany nebo usilují o udržení míst a zvyšování kvalifikace. Celkově převládá bezradnost. Ačkoliv krize se vyskytovaly i v minulosti, současná Evropa, resp. svět, na ně nejsou připraveny. Žádná vláda například neměla v záloze systém včasného varování.

Ve třech zemích, které po sobě postupně přebírají předsednictví Evropské Rady – Česká republika, Švédsko a Španělsko – proto proběhla série workshopů, jež 7. května 2009 zakončí summit a po něm zasedání Evropské Rady, které výstupy z workshopů zpracuje a vydá závěrečný dokument. Summit bude zkoumat obě stránky nastalého procesu – jak hospodářskou, tak sociální. Ambiciózním cílem je vytvoření společného rámce členských zemí pro oživení ekonomiky. Jedna země se má inspirovat opatřeními druhé země, k tomu slouží právě absolvované workshopy. Mluví se o vyváženém systému. Modernizace přístupů na straně zaměstnavatelů musí být vyvážena modernizací přístupů na straně zaměstnanců. Což se lehkou řečí i napíše. Stejně jako výrok, že krize bude mít očistný účinek na některá průmyslová odvětví, a že po překonání krize se nesmí nic vrátit do starých kolejí.

Společný rámec pro oživení ekonomiky zahrnuje obnovení přístupu k financím, strukturální reformy, různá krátkodobá opatření a konečně potírání protekcionismu na pracovním trhu. Na prvním místě však figuruje uvědomění si rizik:

- Na jedné straně EU vybízí k rychlému zavádění protikrizových opatření, na druhé straně, jako obvykle, čeká na konsensus členských zemí. Jistě se tím uvedení opatření do praxe zpomalí.
- Také změna pracovních režimů, například prodloužení účinnosti krátkodobých pracovních smluv, flexibilita pracovní doby, udržování práce za cenu částečných úvazků a pracovních smluv, kvalifikační kursy během období zkrácené pracovní doby s cílem udržet zaměstnatelnost aj. se většinou neobejdou bez legislativních opatření, která čekají na stanovisko vlády a parlamentu. Pomalé zavádění těchto opatření výrazně snižuje jejich účinnost.
- Nezbytné reformy vyvolávají odpor části obyvatelstva a problematizují úspěšnost při jejich zavádění.
- V evropském rozměru při růstu nezaměstnanosti hrozí xenofobní postoje a projevy. Tak například působí směrnice Evropské komise o mobilitě, neboli vysílání pracovníků do jiných členských zemí.
- Sociální ochrana nesmí přerůst přes protikrizová opatření. Podle ministra Nečase by bylo možné sociální ochranu přirovnat k trampolíně, která pomůže nezaměstnaným v krizovém období vyšvihnout se na

vyšší úroveň zaměstnanosti a nastolit celkově lepší druh obživy. Hrozí však, že nezaměstnaní najdou výhodu v dávkách poskytovaných z veřejných rozpočtů a o zaměstnání se přestanou zajímat.

- K rizikům při provádění protikrizových opatření je třeba připočítat i „evropský jazyk“, který při některých jednoduchých opatřeních již svým vyslovením vzbuzuje emoce. Příkladem může být pojem „flexicurity“, zahrnující flexibilní programy na pozitivní ovlivnění pracovního trhu provázené opatřeními na zvýšení bezpečnosti zaměstnanců při hrozící ztrátě zaměstnání.

Na pražském workshopu, který se konal 27. dubna 2009 v Praze pod názvem „Udržení zaměstnání, vytváření pracovních míst a podpora mobility“ vystoupili zástupci několika evropských vlád, evropských struktur a zaměstnaneckých odborů. Přítomnost Connyho Reutera, presidenta Social Platform Europe, vnesla do debaty dimenzi nevládních organizací. NNO přisoudil schopnost vynalézat nové způsoby, jak udržet nezaměstnané na trhu práce, jak využívat jejich potenciálu či zamezit osobnostnímu propadu při ztrátě zaměstnání. Ráda bych citovala jeho myšlenku „Nikoli nazývat NNO (takřka štitivě – pozn. aut.) *filantropií*, ale uznat je jako významné zaměstnavatele, kteří jsou důsledky hospodářské krize postiženi stejně jako ostatní. Navíc mají NNO ve svém programu zmírňování dopadu ekonomické krize formou sociálních a vzdělávacích programů pro nezaměstnané“. A v této funkci jsou NNO často jediné.

Milena Černá, výkonný výbor SKOK

Z domova

Připomínkování dokumentu Priority rozvoje sociálních služeb

Do 7. května 2009 je možné elektronicky připomínkovat finální verzi dokumentu odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV **Priority rozvoje sociálních služeb**.

Dokument najdete na www.mpsv.cz pod odkazem Sociální služby ► Komunitní plánování ► Připomínkování dokumentu Priority rozvoje sociálních služeb. (vlč)

Metodika inspekcí poskytování sociálních služeb

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR vydalo *Metodiku MPSV k provádění inspekcí poskytování sociálních služeb* s účinností od 1. ledna 2009.

Metodika je tištěným výstupem projektu odboru sociálních služeb MPSV "Systém kvality sociálních služeb", realizovaného s podporou Evropského sociálního fondu v letech 2006 - 2008. Metodika vznikla v rámci konzultačního procesu, kde byly využity

- zkušenosti ze vzdělávání inspektorů kvality sociálních služeb,
- podněty krajských úřadů,
- připomínky legislativního odboru a odboru interního auditu MPSV.

Postupem podle tohoto dokumentu se řídí pracovníci kontrolních orgánů – zaměstnanci krajů při výkonu agendy inspekcí poskytování sociálních služeb podle § 97 - 99 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a dále přizvaní specializovaní odborníci - inspektoři kvality vedení v Seznamu MPSV, případně jiné osoby v inspekčních týmech.

Agendu inspekcí poskytování sociálních služeb provádí, řídí a kontroluje:

Odbor sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV ČR

Na Poříčnickém právu 1, 128 00 Praha 2.

Kontaktní zaměstnanci:

Mgr. Kristýna Čermáková, e-mail: kristyna.cermakova@mpsv.cz

ThDr. Markéta K. Holečková, e-mail: marketa.holeckova@mpsv.cz

Zdroj informace: www.mpsv.cz, kde pod odkazy Sociální služby ► Kvalita sociálních služeb – inspekce, kontrola mají zájemci vydanou Metodiku k dispozici. Pod stejným odkazem je zveřejněna další dokumentace vztahující se k zavádění systému kvality sociálních služeb na úrovni inspekcí. (vlč)

Projekt „NAPSI spolu!“ – aktivity partnerů realizované v dubnu 2009

IQ Roma servis

V IQ Roma servisu jsme se ve spolupráci s organizacemi Člověk v tísni a Socioklub zaměřili na **analytické vyhodnocení současného NAPSI na léta 2008–2010** především z hlediska:

- a) kompatibility s ostatními strategickými dokumenty,
- b) konkrétnosti obsahu a jeho hodnoty z hlediska využitelnosti jednotlivých nástrojů,
- c) možnostmi definování ověřitelných indikátorů plnění.

Přispěli jsme rovněž k tvorbě a koordinaci výstupového materiálu partnerství „NAPSI spolu!“ adresovaného Komisi pro sociální začleňování při MPSV ČR, který podrobněji definuje **návrh priorit Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010 v České republice**. Navrhujeme a konkrétně rozpracováváme celkem 5 priorit:

- 1) Stop předlužování, které vede do pasti chudoby a problémů;
- 2) Umožnit vstup na trh práce osobám dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaným;
- 3) Zvýšit participaci občanské společnosti a lidí se zkušeností chudoby na tvorbě a hodnocení národních a lokálních akčních plánů boje proti chudobě a vyloučení a podpořit angažovanost územní veřejné správy v těžce oblastí;
- 4) Zvýšit vzdělání a konkurenceschopnost chudých a vyloučených lidí, zejména dětí a mládeže;
- 5) Nabídnout důstojné možnosti bydlení nízkopříjmovým skupinám a lidem ohroženým sociálním vyloučením.

Kompletní znění návrhu a opatření si můžete stáhnout na www.iqrs.cz

(<http://www.iqrs.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=224>) nebo na www.skok.biz.

SKOK, o.s.

V rámci **sedmé členské schůze SKOK** dne 7. dubna 2009 v Domově Sue Ryder se konal „Open space workshop“. Podle jeho výsledků SKOK posílením managementu zlepšil komunikaci s členskou základnou. Členské organizace SKOK se budou též podílet na aktivitách projektu „NAPSI spolu!“.

Schůzka partnerů k náplni a metodice vzdělávacího kurzu projektu "NAPSI spolu!" proběhla dne 15. 4. 2009 ve Výboru dobré vůle - Nadaci Olgy Havlové v Praze.

** Byly stanoveny cílové skupiny vzdělávání: obce, sociální kurátoři, zastupitelé, MPSV, úředníci krajských úřadů (odbor sociální, plánování, školský, prevence), zastupitelé kraje, úřady práce, poskytovatelé sociálních služeb, místní koordinátoři, městská policie;

** Celkem se uskuteční pilotní kurzy – 4, semináře VŠ (resp. VOŠ) – 2 dvoudenní kurzy, workshopy – 2, kulaté stoly – 6, semináře lokální – 8;

** Definovány cíle vzdělávacího kurzu: jako klíčový cíl bylo stanoveno objasnění návaznosti strategických dokumentů (NAPSI, komunitní plánování, strategický plán) a propojení s praxí. Ideální je dosáhnout změny postojů.

SKOK se připojil k **návrhu priorit pro Evropský rok boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení 2010**, kterou připravily partnerské organizace pro Komisi pro sociální začleňování MPSV.

EAPN ČR

Činnost EAPN ČR byla poznamenána evropským předsednictvím ČR. Soustředila se na přípravné práce předcházející 8. bruselskému setkání lidí žijících v chudobě, které za ČR koordinuje Dagmar Kocmánková. Byla vybrána fotografie, která je „tvář chudoby“ České republiky, vyhotoveny objekty, které budou účastníci prezentovat během konference. Dne 17. dubna 2009 se v Praze uskutečnila **schůzka delegátů**, předány

letenky a informace, zahájena příprava follow-up konference s tiskovou konferencí v Evropském domě v Praze dne 5. června 2009.

Dne 30. dubna 2009 se v Klubu ministra MPSV konal za účasti zástupkyně veřejného ochránce práv Jitky Seitlové **4. kulatý stůl k otázkám předlužení a chudoby**. Kulatý stůl je pokračovacím diskusním fórem organizací, které se zabývají problémy lidí v situaci předlužení. Je otevřen pro všechny, kdo se o problematiku předlužení zajímají. Na programu byly připomínky k implementaci směrnice EK o odpovědném úvěrování, aktivity proti předlužení z pohledu Asociace občanských poraden, informace o projektu *NAPSI spolu!* a informace o přípravě 8. bruselského setkání lidí žijících v chudobě.

EAPN ČR připomínkovala a schválila dokument **Návrh priorit Evropského roku proti chudobě a sociálnímu vyloučení**, postoupený Komisi pro sociální začleňování MPSV.

Člověk v tísní, o.p.s.

Společnost Člověk v tísní, o.p.s. ve spolupráci se **Socioklubem** dala v dubnu k dispozici partnerům projektu „NAPSI spolu“ k připomínkování první verzi **Analýzy nástrojů a platných koncepcí politiky sociálního začleňování v České republice a indikace klíčových nástrojů sociálního začleňování**. V současné době společnost Člověk v tísní připravuje medializaci výstupů z této analýzy.

V dubnu byli partneři seznámeni také s projektem výzkumu, který proběhne mezi zaměstnanci veřejné správy a samosprávy. Výběr lokalit pro následné podrobné šetření bude proveden na základě vyhodnocení dotazníku, který bude rozeslán všem obcím, které mají institucionální spádovost, na jejichž území se vyskytuje více cílových skupin a většinou realizují nějakou sociální politiku. Na centrální úrovni budou vybráni úředníci, kteří odpovídají a účastní se tvorby koncepcí, zaměřených na danou problematiku.

V dubnu společnost Člověk v tísní dále připravovala průzkum, který proběhne na čtyřech vysokých školách. Cílem průzkumu je zjistit jakým způsobem se na jednotlivých oborech, zaměřených na přímou práci s klienty a na výkon profesí ve veřejné správě, tak i na vybrané širší společenské vědy, vyučuje o problematice chudoby, sociálního vyloučení a procesech sociálního začleňování. Výstupy z průzkumu budou medializovány a zároveň poslouží jako námět pro designování konkrétního obsahu kurzu, který bude v zimním semestru 2009/2010 pilotně realizován na Fakultě sociálních studií MU v Brně.

Tip pro vás

Ocenění Evropská sociální firma roku 2009

Již čtvrtým rokem vyhlašuje organizace Social Firms Europe - CEFEC soutěž o nejlepší evropskou sociální firmu. Soutěží se v kategoriích malá sociální firma (méně než 11 zaměstnanců) a velká sociální firma (více než 10 zaměstnanců).

Uzávěrka přihlášek je stanovena do 31. května 2009.

Social Firms Europe - CEFEC je střešová mezinárodní organizace, která sdružuje sociální firmy, sociální družstva, neziskové a jiné organizace, které sdílejí cíl umožnit placenou práci pro lidi se zdravotním postižením a znevýhodněním na trhu práce". V současné době spojuje členské organizace z 18 evropských zemí.

Vyhlášení a předání cen bude probíhat na XXII. výroční konferenci CEFEC s tématem Sociální firmy - nový rozměr podnikání.

Program letošní konference je zaměřen na:

- Sociální podnikání a současná ekonomická krize. Etika podnikání
- Ekonomické a sociální benefity zaměstnávání znevýhodněných lidí
- Diversity management
- Ekonomická udržitelnost a prosperita sociální firmy (reklama, business, marketingová strategie, apod.)
- Ocenění Evropská sociální firma roku.

Konference se bude konat ve dnech 10. - 12. září 2009 v Praze - více informací najdete na webu <http://cefec2009inprague.cz/>

Zdroj informace: elektronická zásilka Fokus Praha – spolupořadatel evropské konference. (vlč)

Konference o sociálních službách

V Praze se dne 23. 4. 2009 konala konference o sociálních službách, kterou české předsednictví připravilo společně s Evropskou komisí v rámci realizace jedné ze svých hlavních priorit v oblasti práce a sociálních věcí. Konference nastolila základní východiska pro další celoevropskou diskusi o roli sociálních služeb ve společnosti. Navzdory rozdílnému pojetí sociálních služeb v jednotlivých členských státech ve způsobu jejich zajištění, rozdělení kompetencí či pojetí finanční udržitelnosti se zástupci všech členských států i zainteresovaných institucí shodli na jejich poslání a cílech.

Prioritní cíle, které české předsednictví navrhlo jako společný základní rámec v oblasti sociálních služeb:

- sociální služby: základní nástroj pro sociální politiky
- integrace služeb, adekvátní odezva na potřeby občanů
- úloha veřejné správy: zajištění kvality, přístupu a udržitelnosti sociálních služeb
- integrované sociální služby jako nástroj pro aktivní začleňování
- vytváření nových pracovních příležitostí v sektoru sociálních služeb
- investice do sektoru sociálních služeb
- důležitost neformální péče, preference modelu sdílené péče
- podpora systému celoživotního vzdělávání a vytváření kapacity pro zajištění kvality služeb
- ochrana práv, důstojnosti a oprávněných zájmů klientů sociálních služeb.

Zdroj informace: tisková zpráva ze dne 23. 4. 2009 – www.mpsv.cz, odkaz Předsednictví ČR v Radě EU ► Tiskové zprávy ► Sociální služby: zdroj nových pracovních příležitostí. (vlč)

Spolupracujme při vyhodnocení a tvorbě českého NAPSI

Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2008–2010 je dokumentem, který by měl mít ambici zastřešovat všechny obdobné strategické dokumenty, spojit úkoly jednotlivých resortů a orgánů na horizontální i vertikální úrovni a poskytovat návod všem zapojeným (tj. státní správě, orgánům samosprávy, neziskovému sektoru i občanům), jak předcházet vzniku a jak minimalizovat negativní dopady existujícího sociálního vyloučení. Zároveň by také měl umět průběžně přijímat podněty výše uvedených pro plánování návazného postupu a navrhnout i zcela nová či inovativní opatření.

Současná podoba dokumentu splňuje částečně nároky analytické – popisuje tedy problémy, bohužel nenavrhuje konkrétní opatření, nestanovuje závazky, úkoly a nedefinuje, jak lze poznat, že se stávající stav zlepšuje či zhoršuje. Deklaratorní charakter dokumentu je zásadní překážkou jeho využitelnosti jako strategického a zároveň praktického návodu předcházení sociálnímu vyloučení. Nedostatky dokumentu se projevují především na lokální úrovni, neboť bez jasně definovaného, ověřeného návodu nelze po lokálních a regionálních tvůrcích politik požadovat, aby realizovali dlouhodobou, na volebním cyklu nezávislou politiku vůči osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Z výše uvedených důvodů jsme se rozhodli napomoci změně tohoto nevyhovujícího stavu prostřednictvím projektu „**NAPSI spolu!**“, který realizuje partnerství neziskových organizací (IQ Roma servis, Člověk v tísni, SKOK a EAPN ČR).

Hlavním záměrem projektu je napomoci při tvorbě dalších cyklů NAPSI na léta 2010–2012 s cíli:

1. nastavit systém dlouhodobé průběžné tvorby a především kontroly plnění obsahu a cílů dokumentu na bázi širší participace všech relevantních aktérů, včetně občanské společnosti a lidí se zkušeností s chudobou a sociálním vyloučením;
2. definovat cíle srozumitelně, jasně a ověřitelně;
3. nastavit opatření tak, aby definovala závazky jednotlivých orgánů státní správy;
4. definovat a nastavit komunikační linie směrem k regionálním a lokálním institucím samosprávy;
5. zohlednit v budoucím NAPSÍ potřeby z lokální úrovně a napojit se eventuelně na NAPSÍ i regionálně a lokálně (regionální a lokální akční plány);
6. začlenit do NAPSÍ využitelné strategie a funkční příklady z praxe.

V kontextu výše uvedených cílů je naší ambicí zapojit do procesu vyhodnocení současného a tvorby a plánování alternativního NAPSÍ co nejvíce relevantních aktérů především z úrovně jednotlivých lokalit. Věříme, že lidé se zkušeností z bezprostřední praxe a přímé práce mohou přinést do procesu neocenitelné připomínky a napomohou tvorbě funkčního, živého, a především použitelného dokumentu.

V průběhu roku 2009 se budeme věnovat **vyhodnocování současné podoby NAPSÍ**, budeme analyzovat jeho provázanost s dalšími strategickými dokumenty a využití na lokální a regionální úrovni.

V roce 2010 se návazně zaměříme na **tvorbu alternativního návrhu NAPSÍ**, ve kterém zohledníme požadavky a názory lokálních a regionálních aktérů a pokusíme se vytvořit dokument praktický a dostatečně konkrétní, který bude sloužit jako návod i cesta, jak úspěšně předcházet sociálnímu vyloučení.

Proto si Vás dovoluujeme oslovit s **nabídkou zapojení se formou konzultací, připomínkování či přímou účastí na vlastní tvorbě NAPSÍ**. Uvítáme experty z regionálních a místních samospráv, neziskového sektoru, sociálních, zdravotních ad. služeb, akademického prostředí i přímo občany ohrožené sociálním vyloučením, kteří mají **zájem podílet se na definování priorit, opatření a cílů** příštího NAPSÍ 2010–2012, popřípadě mají co říci k využívání současného NAPSÍ 2008–2010 v praxi.

Se svými dotazy, připomínkami či nabídkou spolupráce se prosím obraťte na následující osoby:

Čechy:

Mgr. Petra Klingerová
 Člověk v tísni, o.p.s.
 Sokolská 22, Praha 2
 tel.: 222 350 802
 mob.: 777 787 862
 e-mail: petra.klingerova@clovekvtsni.cz
www.clovekvtsni.cz

Morava:

Bc. Wail Khazal
 IQ Roma servis, o. s.
 Hybešova 41, 602 00 Brno
 tel.: 543 213 310
 mob.: 608 440 170
 e-mail: wail.khazal@iqrs.cz
www.iqrs.cz

Předem děkujeme za Váš zájem a věříme, že se nám společně podaří vytvořit smysluplný, v praxi využitelný návod předcházení sociálnímu vyloučení.

Tento bulletin vychází v rámci programu Evropského společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu (PROGRESS 2007–2013), který řídí Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise. Jeho účelem je finančně podporovat plnění cílů Evropské unie v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí, tak jak je stanoveno v sociální agendě, a přispívat tak k naplňování cílů Lisabonské strategie v uvedené oblasti. Více informací naleznete na stránce: http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html.